

© Ministry of Justice of the Czech Republic, www.justice.cz. [Translation already published on the official website of the Ministry of Justice of the Czech Republic.] Permission to re-publish this translation has been granted by the Ministry of Justice of the Czech Republic for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Ministerstvo spravedlnosti České republiky, www.justice.cz. [Překlad již zveřejněný na oficiální webové stránce Ministerstva spravedlnosti České republiky.] Povolení k opětovnému zveřejnění tohoto překladu bylo uděleno Ministerstvem spravedlnosti České republiky pouze pro účely zařazení do databáze Soudu HUDOC.

Anotace rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva

Rozsudek ze dne 14. prosince 2010 ve věci č. 74832/01 – *Mižigárová proti Slovensku*

Senát čtvrté sekce Soudu dospěl jednomyslně k závěru, že policejní orgány žalovaného státu v rozporu s článkem 2 Úmluvy neochránily život manžela stěžovatelky, který zemřel v důsledku střelného zranění, které utrpěl během svého zadržení na policejní stanici. Článek 2 Úmluvy byl porušen též proto, že vyšetřování této události nebylo ani nezávislé, ani účinné. Poměrem hlasů šesti k jednomu Soud naopak shledal, že nedošlo k porušení procesní složky článku 14 ve spojení s článkem 2 Úmluvy, jelikož v projednávané věci neexistovaly dostatečně konkrétní okolnosti svědčící o možném rasovém motivu počinání dotyčného policisty, a proto orgány činné v trestním řízení nepochybily, když se touto okolností nezabývaly. Soud stěžovatelce přiznal náhradu nemajetkové újmy ve výši 45 000 eur.

I. Skutkové okolnosti

Stěžovatelčin manžel byl ve večerních hodinách zadržen pro podezření z krádeže jízdního kola. Následně byl převezen na policejní stanici, kde byl vyslechnut. Při podepisování protokolu do místnosti vešel policejní poručík F., který nebyl ve službě a se kterým měl v minulosti manžel stěžovatelky četné spory. Poručík F. převzal vyšetřování a odvedl zadrženého do své kanceláře, kde ho vyslechnul. Během výslechu byl zadržený střelen do břicha pistolí, která patřila poručíkovi F. Na následky utrpěných zranění manžel stěžovatelky čtyři dny poté zemřel.

Vyšetřování události bylo uzavřeno s tím, že manžel stěžovatelky poručíkovi pistolí vzal a následně se zastřelil. Poručík F. byl odsouzen za ublížení na zdraví z nedbalosti během výkonu služby a byl mu uložen trest odnětí svobody v délce trvání jednoho roku s odkladem na dva a půl roku.

II. Odůvodnění rozhodnutí Soudu

A. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 2 ÚMLUVY

Stěžovatelka namítala, že smrtelné zranění, které její manžel utrpěl během zadržení na policejní stanici, bylo v rozporu s hmotněprávní složkou článku 2 Úmluvy. Dále namítala, že předmětná událost nebyla v rozporu s procesní složkou článku 2 Úmluvy účinně a nezávisle vyšetřena.

a) K hmotněprávní složce článku 2 Úmluvy

Soud úvodem shrnul, že manžel stěžovatelky bylo v době zadržení 21 let a byl v dobrém zdravotním stavu. O několik hodin později byl převezen do nemocnice s prostřeleným břichem a zraněními na krku, ramenu a hlavě. Smrtící střela byla vystřelena z pistole patřící poručíkovi F., který měl s manželem stěžovatelky v minulosti spory a který vyšetřování krádeže převzal, aniž by byl ve službě a aniž by k tomu měl svolení nadřízeného. Rekonstrukce činu byla uzavřena s tím, že se manžel stěžovatelky s nejvyšší pravděpodobností zastřelil sám poté, co se zmocnil poručíkovy pistole.

Soud konstatoval, že závěry ohledně průběhu události, ke kterým došly vnitrostátní orgány, se nezdají být přesvědčivé, a to též s ohledem na to, že celá řada okolností zůstala neprověřena a neobjasněna. Soud nicméně uzavřel, že není třeba rozhodnout o tom, zda vnitrostátní orgány splnily svou povinnost uspokojivým a přesvědčivým způsobem vysvětlit úmrtí, ke kterému došlo v době, kdy byl manžel stěžovatelky v jejich moci, jelikož k porušení článku 2 Úmluvy v jeho hmotněprávní složce došlo z jiného důvodu. Policejní orgány totiž nepřijaly přiměřená opatření k ochraně zadrženého před

sebeпоškozením. Ačkoli dle Soudu neexistují dostatečné důvody pro závěr, že policejní orgány věděly nebo měly vědět, že manžel stěžovatelky může spáchat sebevraždu, musejí ve všech případech zachovávat určitou základní opatrnost, aby potenciální rizika minimalizovaly. Pro to, aby výslech prováděl ozbrojený policista, musejí být dány zvlášť pádné důvody – v projednávané věci, kdy šlo o podezření z krádeže jízdního kola, takové důvody nebylo možné shledat. V projednávaném případě také poručík F. nezajistil náležitě svou zbraň. Jelikož tedy policejní orgány nepřijaly přiměřená opatření k ochraně života a zdraví manžela stěžovatelky, došlo k porušení hmotněprávní složky článku 2 Úmluvy.

b) K procesní složce článku 2 Úmluvy

Soud dále shledal, že došlo též k porušení povinnosti provést nezávislé vyšetřování dané události, jelikož prvotní ohledání místa činu provedli policisté ze stejného okrsku, k jakému náležel poručík F. Tito policisté dle Soudu přirozeně nemohli do doby příjezdu nezávislých vyšetřovatelů zůstat pasivní, ovšem článek 2 Úmluvy jim neumožňuje učinit více, než zabezpečit místo činu. V projednávané věci však policisté náležející do stejného okrsku jako poručík F. pořídili fotografie místa činu, sňali otisky prstů a zajistili balistické, biologické a hmotné důkazy. I poté, co věc převzal jiný orgán, se provádění některých vyšetřovacích úkonů, např. rekonstrukce činu, účastnili policisté. Vyšetřování dané události proto nebylo v rozporu s článkem 2 Úmluvy nezávislé.

K porušení procesní složky článku 2 Úmluvy došlo i proto, že dané vyšetřování nebylo dostatečně účinné. Soud zejména zdůraznil, že vyšetřovatelé se nijak vážně nezabývali tvrzením, že poručík F. svou pistolí manželu stěžovatelky sám dal, že ihned po incidentu nebyla provedena zkouška na střelný prach, která mohla potvrdit nebo vyloučit, že poručík F. stiskl spoušť, že nebyla věnována pozornost tvrzením stěžovatelky, že policisté s jejím manželem špatně zacházeli, i když pitevní protokol uváděl, že dotčený měl zranění v obličeji, na zádech a uchu, a že nebyly přesvědčivě vysvětleny rozpory ve výpovědích poručíka F. Soud proto uzavřel, že vyšetřování na vnitrostátní úrovni vykazovalo závažné nedostatky, které znemožnily, aby byly jasně a přesně zjištěny události vedoucí k úmrtí manžela stěžovatelky.

B. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 14 VE SPOJENÍ S ČLÁNKEM 2 ÚMLUVY

Stěžovatelka konečně namítala, že se vyšetřování nezabývalo možným rasistickým motivem jednání poručíka F.

Soud shledal, že v tomto ohledu k porušení Úmluvy nedošlo, jelikož orgány činné v trestním řízení nedisponovaly dostatečně konkrétními informacemi, které by naznačovaly, že jednání poručíka F. bylo rasově motivováno. Ani stěžovatelka ostatně na případný rasový motiv během vyšetřování nepoukázala.

III. Oddělená stanoviska

K rozsudku připojili souhlasné stanovisko soudci Bratza a Bjögvinnsson, kteří byli názoru, že teze, že by stěžovatelčin manžel na policejní stanici sepsal krátký vzkaz na rozloučenou, zmocnil se zbraně poručíka F. a sám se zastřelil, je nejen ze své podstaty velmi nepravděpodobná, ale též nemá oporu v shromážděném důkazním materiálu. Žalovaný stát tedy nejen neochránil život manžela stěžovatelky, ale především ho života v rozporu s článkem 2 Úmluvy zbavil.

Soudce Bjögvinnsson pak též nesouhlasil se závěrem většiny, že nedošlo k porušení procesní složky článku 14 ve spojení s článkem 2 Úmluvy, jelikož řada mezinárodních zpráv dokládala, že v předmětnou dobu bylo rasově motivované násilí ze strany policie vůči příslušníkům romské menšiny v žalovaném státě systematické, rozšířené a představovalo závažný problém. Za těchto okolností bylo povinností orgánů činných v trestním řízení možný rasový motiv jednání poručíka F. prošetřit.